

Tradicionalna manifestacija - XIII „Dani vrganja“, održana je u intervalu od 02. do 04. septembra na našoj, prirodnim darovima najuzbudljivijoj planini - Kopaoniku. Na ovaj način organizatori MK Mountain Resort, Nacionalni park „Kopaonik“ i Turističke organizacije „Raška“ i „Brus“ sadržajnim i atraktivnim programom, uspevaju da zadrže goste nekoliko dana duže, boravak učine dinamičnijim, a zvaničnu letnju sezonu produže. Iako ove godine vreme nije bilo posebno naklonjeno, to nije smetalo turistima, niti omelo gljivare da gljivare po kiši.

Srećku u spomen

Drugi put „Dani vrganja“ započeli su „Memorijalom Srećko Lazarević“, u znak sećanja na prerni odlazak velikog čoveka i prijatelja, koji je bio podrška u osnivanju GD „Kopaonik“ Raška, kasnije i Mikološko-gljivarskog saveza Srbije (MGSS), kao i svim manifestacijama na Kopaoniku. Hotel „Rtanj“ u kome je bio upravnik, ponaviše zbog Srećka, označen je kao „Duša Kopaonika“, jer se mnogo toga dešavalo upravo u ovom prostoru. U četvrtak, 01. septembra predstavnici sedam gljivarskih društava okupili su se u Rudnici, u kojoj je Srećko sa mesta predsednika MZ inicirao izgradnju 800 metara dugu Stazu Svetog Save, koju su gljivari prošli, i potom na samom vrhu skuvali gljivarski kotlić i evocirali uspomene na Srećka.

- Srećko je za nas učinio toliko mnogo da je naša dužnost da ga se sećamo - komentarisao je ovaj događaj Zoran Jelenković, predsednik MGSS.

Petak je bio dan predviđen za gljivarenje i gljivari, podeljeni u osam grupa, predvođeni vodičima iz NP „Kopaonik“, pročešljali su terene koje su dali dobru berbu, zahvaljujući angažovanju domaćina, članova GD „Kopaonik“, koji su prethodnih dana obeležili mesta na kojima su se moglo naći gljive. U poslepodnevnim časovima determinator Stevan Baluban, član GD „Novi SAD“, je sa pomoćnicima vršio determinaciju uzorka, a zbog broja od 110 gljiva determinacija je nastavljena sutradan. Jedan deo (7-8 gljiva) je zbog raskvašenosti bio neupotrebljiv dok je drugi poslat na dalje ispitivanje i analize. Gljivari i ljubitelji prirode napunili su korpe gljivama, ali i mobilne telefone i foto aparate izuzetnim fotografijama ovih „divnih organizama“ vanserijske lepote. Uprkos kiši nije izostala programom predviđena pešačka tura „Foto safari“, doduše sa svega 15-tak učesnika, koji su imali zadatku da fotografišu terene, ali ove godine ni jedna fotografija nije bila nagrađena. Dan je završen druženjem u hotelu „Rtanj“, na način na koji je to ustanovio Srećko Lazarević, te su Odžaklija i još jedna sala bili ispunjene do kasno u noć.

Nađen vrganj težak 1,582 grama

Subota je osvanula bez kiše i stekli su se uslovi za postavljanje izložbe ispred NP „Kopaonik“, dok su se na Vatrištu pripremale ekipe za takmičenje u kuvanju i pripremanju jela od gljiva u kategorijama: Hladna predjela, Čorbasta jela, Roštilj - pleh. Istovremeno postavljeni su i izložbeno-prodajni štandovi, na kojima se svake godine mogu naći proizvodi - darovi prirode iz potkopaoničkog kraja, doduše ove godine, zbog vremenskih (ne)prilika, odziv je bio skromniji.

Takmičenje u kuvanju pratio je dvočasovni kulturno-umetnički program u kojem su učestvovali deca, članovi KUD iz kopaoničkog kraja.

I dok su turisti, posetioci manifestacije, nestrpljivo očekivali proglašenje pobednika, sedmočlana komisija je imala do sada najteži zadatak, znak da su kuvari sve bolji, a jela ukusnija, odnosno da je i u ovom segmentu aktivnosti glijivarskih društava postignut znatan napredak. Dan je završen svečanom večerom, na mestu okupljanja, u hotelu „Rtanj“, gde su uručene zahvalnice učesnicima, diplome i nagrade pobednicima.

Najveći vrganj I klase težio je 910 g, a najteži II klase 1.582 grama, dva grama teži od drugoplasiranog, nađenog u turističkom centru, blizu Vatrišta.

19 glijivarskih društava na Skupštini MGSS

- Dogovor je da se od sledeće godine kuvari amateri odvoje od profesionalnih kuvara. Tako će se predstavnici hotela i restorana takmičiti među sobom, ili nastupiti revijalno, pokazujući svoje umeće, dajući savete i priređivati degustacije za turiste. Komisiju će i dalje činiti amateri, jer je i do sada neprogrešivo izvršavala svoj zadatak. Potvrda da ovaj deo manifestacije raste, je broj ekipa, način njihove pripreme za takmičenje, do ne malog broja publike, koja je tri sata strpljivo čekala da komisija oceni 50-tak jela, pripremljenih u značajnim količinama. I sve se pojelo - konstatovao je gospodin Jelenković, koji je kao i svake godine od 2015., završnog dana predsedavao Godišnjom skupštini MGSS. Skupštini, kojoj je prethodio Izvršni odbor, je od ukupno 23, prisustvovalo 19 glijivarskih društava. Dragiša Savić iz NP „Fruška gora“, GD „Novi Sad“, jedini doktor nauka koji se bavi askomicetama (Ascomycetes), izabran je za novog člana Naučne komisije Saveza. Dr Jovana Vunduk je postala počasni član MGSS, zbog svega što je do sada uradila, kvalitetnih predavanja, a ove godine i tumačenju Zakona o zaštiti prirode, sakupljanje i stavljanje u promet divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, veoma značajnog za finansijski položaj gljivara i glijivarskih društava.

U turističkom smislu „Dani vrganja“ uradili su mnogo i sopstvenim primerom pokazali benefite povezivanja sa lokalnim turističkim organizacijama i izlaganja na njihovim manifestacijama, koje privlače najveći broj posetilaca. Taj put se pokazao dobitnom kombinacijom na obostranu korist.

- Ostvarili smo i nekoliko lepih rezultata vezanih za turizam, koji su u zavidnom kapacitetu zaživeli osim na Kopaoniku i na Divčibarama. Sledeći korak je organizovanje glijivarskih kampova, jer je primećeno da kada smo počeli sa tom praksom da su nam u masovnijem broju prilazili novi članovi. To su i izvrsna mesta za razne obuke, jer je poznato da su gljive interesantnije ako ih bolje poznajemo - zaključio je gospodin Jelenković.

Fotografije: Stevan Baluban

